

Directora: Verónica Ramírez Calise (Coordinadora Lingüística i professora d'Història de l'Art).

Consell de Redacció: Joan Escudé González (professor de Conservació i Restauració de Béns Arqueològics), Silvia Marín Ortega (professora de Conservació i Restauració de Béns Arqueològics), Miquel Mirambell Abancó (Director de l'ESCRBCC i professor d'Història de l'Art), Irene Borràs Sintés (alumna de 4t curs de l'especialitat de Conservació i Restauració de Pintura) i Miriam Valero Nuño (alumna de 3r curs de l'especialitat de Conservació i Restauració de Pintura).

Abstracts: Pauline Figuerola.

Disseny gràfic i maquetació: Mauricio O'Brien / Nanoma

Impressió: Novoprint

Disseny Web: Nanoma

Col·laboradors Web: Eloy Fernández Castillo (alumne de 4t curs de l'especialitat de Conservació i Restauració de Béns Arqueològics) Patricia Ibáñez Latorre (alumna de 4t curs de l'especialitat de Conservació i Restauració de Béns Arqueològics) i Irene Alanís Fernández (alumna de 1r curs comú de Conservació i Restauració).

Publicació Anual

Edició: ESCRBCC (Escola Superior de Conservació i Restauració de Béns Culturals de Catalunya).

C/ Aiguablava, 109-113. 08033- BARCELONA.

Director de l'ESCRBCC: Miquel Mirambell Abancó

Dipòsit legal: B-16094-2002

ISSN: 1579-3613

ISSN electrònic: 2462-3326

Portada/Contraportada: Mènula tardogòtica provinent del monastir de Sant Jeroni de la Murtra (Museu de Badalona) / Detall executiu de la tècnica de l'estofat esgrafiat, pintat i gravat damunt de làmines d'or i de plata sobre base de bol (Fotografies: GASOL, R. / GRAPAC).

Unicum és una publicació anual sense ànim de lucre que tracta temes relacionats amb la conservació i restauració dels béns culturals, el patrimoni i les disciplines afins; es realitza amb les aportacions de professionals del món de la Conservació-Restauració i del patrimoni, de professors, d'alumnes i d'ex-alumnes de l'ESCRBCC.

Unicum és una revista oberta a totes les opinions, però no es fa responsable dels continguts signats pels respectius autors, que en seran els únics responsables, així com també dels permisos de reproducció dels materials de tercers que continguin.

La revista *Unicum* publicarà articles que siguin originals i inèdits. La presentació d'originals implica la cessió del dret de publicar-los tant en la versió impresa com en l'electrònica. La direcció es reserva el dret d'editar totalment o parcialment qualsevol material enviat.

Avaluadors externs: Abans de l'acceptació definitiva per part del Consell de Redacció, els originals seran sotmesos a revisió per part d'experts (peer review), que n'elaboraran un informe.

Si desitgeu participar amb nosaltres, seguïu les normes de publicació que figuren al final de la revista.

O poseu-vos en contacte amb l'ESCRBCC.

c/ Aiguablava, 109-113

08033- Barcelona

Tf: 93 354 69 92

Fax: 93 276 28 27

www.xtec.cat/escrbcc

escrbcc@xtec.cat

<http://unicum.cat>

Amb la certificació pel nivell de qualitat:

Editorial

Amb aquesta nova edició de la revista *Unicum* tornem a presentar una sèrie d'articles sobre el patrimoni cultural que esperem que siguin interessants per als nostres lectors. Els autors (professionals del món de la conservació-restauració o de l'àmbit cultural i alumnes de l'ESCRBCC que finalitzen els seus estudis) contribueixen amb els seus escrits a la divulgació de temes relacionats amb la protecció del patrimoni.

Els cinc articles de professionals que presentem en aquest número tracten temes molt diversos: un estudi i proposta d'eliminació de l'anomenat mirall de plata, una problemàtica de difícil solució present en les fotografies i pel·lícules de cinema històriques; l'aplicació dels criteris de reversibilitat i mínima intervenció en una pintura mural arqueològica, mitjançant l'ús d'imants per a la seva col·locació en un nou suport; una reflexió des del punt de vista iconogràfic sobre la representació de la malenconia i les seves evidències físiques en les belles arts; la utilització de la fotogrametria en la documentació, restauració i reproducció d'obres del nostre patrimoni, l'eficàcia del qual s'exemplifica mitjançant la presentació de diversos casos pràctics i, finalment, un estudi científic, tècnic i material, de la policromia d'una mènsula tardogòtica.

Una part ja consolidada de la nostra revista és la presentació dels articles realitzats a partir dels millors Treballs Finals de les especialitats de conservació i restauració impartides en l'ESCRBCC; aquest any els tres articles que publiquem dels alumnes tracten sobre el procediment de

conservació de fusta arqueològica saturada d'aigua mitjançant la posiofillització, sobre l'avaluació de les condicions de conservació del fons històric d'un arxiu municipal i la seva proposta de millora i, per finalitzar, un article sobre la regulació i els mecanismes existents en la protecció del patrimoni cultural en situacions d'emergència.

Amb aquest nou número també contribuïm a tancar el cicle d'actes de celebració del 25è aniversari de l'ESCRBCC en presentar en la secció de Notícies les activitats organitzades per l'escola per commemorar el nostre quart de segle i en les quals han participat professionals i institucions compromeses amb la conservació dels béns culturals.

Aprofitem l'ocasió per recordar que ja s'ha realitzat l'actualització anual d'*Unicum* en el repositori en línia RACO (<http://www.raco.cat/index.php/UNICUM>), posant a la disposició de tots els interessats en la conservació-restauració del patrimoni els articles publicats en el número 16 de la nostra revista.

Per finalitzar, com sempre, hem d'agrair una vegada més a tots els autors dels articles i als col·laboradors el seu esforç i la seva confiança en la nostra revista així com als nostres lectors, per als quals ja estem preparant el número 18 d'*Unicum*, que esperem que reforci el seu interès en la nostra publicació..

Verónica Ramírez Calise
Directora d'*Unicum*